

Підкупує те, що майже у всіх статтях зрілий, глибокомудрий науковець залучає до співпраці своїх студентів, подає їхні коментарі з важливих проблем державотворення і функціонування української мови в Україні. Це є живим прикладом дбання про зміну наукових поколінь, про передачу свого досвіду молодим. Науковий потенціал Василя Лизанчука є міцною запорукою формування нових, одержимих українською національною ідеєю ідей кадрів. У передмові до книги «Творімо разом Україну!» (2009 р.) професор Микола Тимошик зазначив: «Переконаний: частинка душі автора-професіонала, порядної людини, патріота – передасться кожному. І спонукатиме до добротворення – на нашій, українській, землі; до ствердження національної гідності – в наших душах, у наших помислах і діях».

Важко не погодитися з цими словами. Так і буде!

У переддень славного ювілею Василя Лизанчука, визнаного наукового діяча, журналіста і публіциста бажаю йому реалізації нових творчих планів, здорового довголіття й завжди пам'ятати: «Ти – огієнкознавець».

Отримано: 20.12.2012 р.

2012 РІК – РІК АНАТОЛІЯ ПОГРІБНОГО

2012 рік – рік Анатолія Погрібного ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка 2012-й проголосила Роком А. Г. Погрібного (1942-2007), відомого громадського і державного діяча, професора, талановитого публіциста.

Анатолія Погрібного шанобливо називали народним професором. Згадаймо його незабутні радіопередачі “Якби ми вчилися так, як треба...”. Висловлювання з них звучать дуже актуально, це справжній його заповіт нам, нині сущим:

“Спілкуймося українською – то значить будьмо мовно такими, якими нас сам Господь Бог та наші предки спородили на цій землі.

Спілкуймося українською – то значить долаймо властивий ще для багатьох українців страх чи нерішучість перед рідною мовою та говорімо нею впевнено і переконано.

Спілкуймося українською – то значить не обмежуймо простір, де вона із ваших уст звучить, лише власною квартирою та ближчими знайомими.

Спілкуймося українською – то значить спілкуймося нею повсюдно: вдома і на роботі, у магазині й у транспорті, в приміщенні й на вулиці – саме всюди.

Спілкуймося українською – то значить спілкуймося нею з усіма, хто тільки її розуміє; людей же, які не розуміють української мови, практично в Україні нема.

Тож поширимо акцію “Спілкуймося українською” на всю Україну, зробимо її безтерміновою до тих пір, доки українська мова не набуде такого поширення серед українців, як, наприклад, російська серед росіян. Заклик утверджувати державну мову українського народу, який саморятуючись від втрати самобутності, власної ментальності повинен рішучістю самих же громадян послідовно вживати свою мову як в особистому побуті так і в суспільному житті. Це й буде напромовистіший та найвирішальніший референдум за нашу мову, націю, за нашу державність” (За ст. Б. Захаряка. Життя і Чин Анатолія Погрібного. – “Нація і держава”. – 2012, 24 травня. – С. 4).

Ще один потужний виступ Анатолія Погрібного – під час вручення йому Шевченківської премії: “...наша мова, як єдина державна мова в Україні, на сьогодні і на прийдешні часи – це той рубіж, з якого ми, українці, ніколи не зійдемо”.

Побратими Анатолія Погрібного у 2012 році видали книгу спогадів про нього “Життя і чин Анатолія Погрібного” (упорядник – головний редактор газети “Слово Просвіти” Любов Голота і дружина Галина Погрібно, видавничий центр “Просвіта”). Презентація широкому читацькому загалу названої книги відбулася 17 травня у великій концертній студії Будинку звукозапису Національної радіокомпанії України у циклі прямоєфірних передач “Радіоканал “Культура” представляє”. Виступали Павло Мовчан, Іван Драч, Олександр Пономарів, Іван Ющук та ін.

Анатолій Погрібний очолював Комітет по присудженню премії імені Івана Огієнка (1995-2000). Був активним учасником «епопеї» щодо найменування Кам'янець-Подільського університету. Подаємо унікальний документ з архіву Товариства – лист А. Погрібно до тодішнього віце-прем'єра міністра України В. А. Смолія. Цей лист є свідченням активної життєвої позиції вченого, його державницького чину.

Віце-прем'єр-міністрові України п. В. А. Смолю

Вельмишановний Валерію Андрійовичу!

З почуттям великого вдволення національно свідомо громадянськість України сприйняла недавнє повідомлення [1997 р. – Ред.] про повернення Кам'янець-Подільському педінституті статусу університету. У цьому велика Ваша заслуга, і ми Вам щиро вдячні.

Водночас залишається невирішеним ще одне питання, що тягнеться ось уже кілька років, – про присвоєння цьому закладові імені першого його ректора, видатного діяча української культури Івана Огієнка. Існує вже цілий архів паперів, пов'язаних з цією справою. Це – численні листи, клопотання, звернення в т.ч. і від постійної комісії Верховної Ради України з питань культури та духовності, і від Спілки письменників України, і від підкомітету постійного комітету Верховної Ради України з питань науки та культури, і від Конгресу Української Інтелекції, і від «Просвіти», і від Всеукраїнського Товариства ім. І.Огієнка, і від окремих народних депутатів і т.д. Позитивне ставлення до перейменування висловило ще у 1993 р. й Міністерство освіти України.

То в чому ж річ? Що заважає присвоїти ім'я видатного вченого Кам'янець-Подільського університетові вже цього року, який, як відомо, проголошено роком Івана Огієнка?

Як видається нам, причина тут одна: надто вже перестраховальницька позиція частини керівництва цього тепер вже знов університету. Так вже сумлінно дослухається воно до гласу лівих крикунів, в уявленні котрих великий український патріот, вчений-енциклопедист не хто інший, як «фашистський обозник» (див. копію «заяви» у місцевій компартійній газетці [газ. “Фортеця”. – 1997, 3 жовтня. – Ред.]). Рахуватися з наявністю різних голосів, звичайно, варто, та ще важливе – тверде, неухильне дотримання ректоратом чіткої державницької позиції.

Як вбачається нам, присвоєння імені закладові – не приватна справа його керівника чи керівництва. У даному випадкові заклад цей – державний, тож найперше і мусить тут виявитися воля саме держави.

Наполегливо закликаю і прошу Вас, вельмишановний Валерію Андрійовичу, дати доручення переглянути всю вже багаторічну справу з присвоєнням Кам'янець-

Подільському університетові імені Івана Огієнка, зробити на рівні Кабінету Міністрів все можливе, аби історична й національна справедливість взяла гору.

З повагою
проф. Анатолій Погрібний,
голова оргкомітету по відзначенню року І.Огієнка,
голова Комітету з премій ім. І.Огієнка,
Голова Всеукраїнського Педагогічного Товариства ім. Гр. Ващенко,
заступник Голови Спілки письменників України.
Осінь 1997 р.

Євгенія Сохацька

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ОГЛЯД ПОДІЙ ОГІЄНКІВСЬКОГО РОКУ — 2012

2012-ий рік ювілейний: 130-ліття від дня народження Івана Огієнка (митрополита Іларіона) (1882-1972) і 40-річчя його вічного спочинку.

Всеукраїнське Товариство Івана Огієнка, ВУТ «Просвіта», Спілка письменників України оголосили 2012-ий рік Роком Івана Огієнка.

Вшанування пам'яті видатного українця відбудеться упродовж року
Подаємо коротку хроніку ювілейних заходів

* * *

Кам'янець-Подільський

Кам'янець-Подільський займав особливе місце в житті Івана Огієнка. Тут він жив у 1918-1920 роках, тут проявилися його великі організаторські та наукові здібності, державницький Чин. Він став фундатором, організатором і першим ректором Кам'янець-Подільського державного університету (1918-1920), виконував обов'язки міністра освіти та віровизнань (1919-1920) в уряді УНР. Нарешті, Кам'янець-Подільський є юридичною адресою (місцем осідку) Всеукраїнського Товариства Івана Огієнка, створеного 1993 року (голова — Євгенія Сохацька).

Тому, природно, ювілейний рік стартував у Кам'янці-Подільському. 13 січня у стінах університету відбулася V Всеукраїнська міжконфесійна християнська науково-практична конференція «Формування основ християнської моралі в процесі духовного відродження нації» (співорганізатор Всеукраїнське Товариство Івана Огієнка), присвячена 130-річчю від дня народження Івана Огієнка (митрополита Іларіона). На пленарному засіданні було виголошено доповідь «Духовно-культурний універсалізм митрополита Іларіона (Івана Огієнка)» (Є. І. Сохацька). 14 січня по міському радіо голова Товариства дала інтерв'ю на тему «Унікальність постаті Івана Огієнка». 18 січня у міській бібліотеці за участю членів Товариства були проведені Огієнківські читання «Талант служити Україні». Такі ж читання відбулися і в науковій бібліотеці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. 21-22 лютого в університеті відбулася звітна наукова конференція викладачів, присвячена 13-річчю Івана Огієнка. 18 квітня відбулася аналогічна звітна наукова студентська конференція.

Члени Товариства активно виступали в періодиці. У газеті «День» (Київ) були опубліковані статті Євгенії Сохацької: «Заповіді митрополита Іларіона написані для нас. До 130-річчя від дня народження Івана Огієнка» (2012. — № 1(3644)). —